

Stichting Bachcantates Tilburg
Johann Sebastian Bach

30 mei 2021

J.S.Bach BWV 209 Non sa che sia dolore

J.S.Bach BWV 204 Ich bin in mir vergnügt

Anastasia Terranova, sopraan

orkest SBCT

o.l.v.

Rienk Bakker

Stichting Bachcantates Tilburg
Bachcantates in de Heikese Kerk

Johann Sebastian Bach

Waarde Bachliefhebber,

Bachcantates Tilburg heet u van harte welkom op ons tweede online-concert in 2021. Het eerste concert op 18 april jl. was -ook volgens enthousiaste reacties van ons publiek- een succes! Aangezien er nog geen duidelijkheid is over versoepelingen voor de culturele sector kunnen we nog steeds geen uitvoering geven met publiek. Omdat de mooie muziek van Bach vooral ook hartverwarmend is in deze door corona geplaagde tijd, blijven we concerten maken voor u. Via goede contacten met de parochie Sint Petrus'-Banden Kerk in Hilvarenbeek kunnen we opnieuw een live streamconcert geven op zondag 30 mei a.s. om 16.00 uur. Deze lifestream-uitzending wordt mede mogelijk gemaakt door een corona -bijdrage van de Gemeente Tilburg.

We spelen ook tijdens dit concert met een enkele bezetting aan muzikanten en helaas ook (nog)zonder koor. Afhankelijk van de ontwikkelingen rond het virus zullen we per concert bezien welk programma passend is en welke bezetting voor koor en orkest verantwoord is. Bij ons volgende concert op **zondag 10 oktober 2021** hopen we u weer in onze vertrouwde kerk in Tilburg te kunnen ontvangen.

Bachcantates Tilburg bestond in 2020 reeds 20 jaar! De Markuspassie die in maart 2020 stond gepland als onze jubileumuitvoering hebben we doorgeschoven naar **maart 2022**. In **december 2021** staat ook het Weihnachtsatorium weer op ons programma.

Wij wensen u een inspirerend concert toe!

Tevens hoop ik dat u kunt genieten van een fijne coronavrije zomer.

Cally Bruschinski,
Voorzitter Bachcantates Tilburg

BWV 209 Non sa che sia dolore

Hoewel Bach in zijn werk voortdurend Italiaanse invloeden verwerkt - het idee 'cantate' alleen al - componeerde hij slechts twee wereldlijke cantates op Italiaanse tekst: BWV 203 (*Amore traditore*) en BWV 209. Deze laatste is gezien de tekst blijkbaar gecomponeerd vanwege het afscheid van een jonge knappe kop die uit Leipzig terugkeert naar zijn geboortestad, te weten Ansbach. Fouten in het Italiaans in deze tekst maken het waarschijnlijk dat de tekstdichter/arrangeur een Duitser is. Hij baseerde de tekst op een gedicht van G.B.Guarini (1598), en op de opera's *Galatea* (1721) en *Semiramide riconosciuta* (1729) van Pietro Metastasio. Pas in 1746/47 gaf de Dresdner Opera in een reeks Metastasio-opvoeringen. Het is onwaarschijnlijk dat iemand in Leipzig met deze opera-libretti al lang voor die tijd vertrouwd was. Daarmee zou deze cantate - als hij van Bach is, - ook daarover bestaan twijfel - tot Bachs laatste vocale composities behoren. Stilistisch wijst de tweede aria ook in die richting. Het jaartal 1734 boven de partituur veronderstelt dat de cantate werd gecomponeerd voor het afscheid van de te Ansbach geboren J.M. Gesner, van 1730-1734 .rector van de Thomasschule in Leipzig.

BWV204 Ich bin in mir vergnügt

Bach componeerde deze cantate in Leipzig ergens tussen 1726 en 1727. Het is niet bekend ter gelegenheid waarvan. De tekst is genomen uit het werk van Christian Friedrich Hunold (1680 - 1721). Waarschijnlijk kenden Hunold en Bach elkaar persoonlijk, maar het staat in ieder geval vast dat Hunold toen hij in Halle woonde, teksten schreef voor cantates van Bach, die aan het hof van Prins Leopold van Anhalt-Köthen, waar Bach toen werkte, werden uitgevoerd.

Dit waren allemaal, op een na, seculiere werken, geschreven voor speciale gelegenheden. De uitzondering was 'Lobet den Herrn, alle seine Heerscharen (BWV Anh.5). Na Hunolds dood gebruikte Bach dit werk opnieuw als basis voor de cantate 'Ich bin in mir vergnügt'.(BWV204), een cantate die de afgelopen jaren zelden werd uitgevoerd. Bach hergebruikte de muziek van de slot aria in de bruiloftscantate 'Vergnügte Pleißenstadt' (BWV 216) uit 1728.

J.S.Bach BWV 209
Non sa che sia dolore

“ uitvoering 1734

1. Sinfonia

2. Recitatief

Non sa che sia dolore
Chi dall' amico suo parte
e non more.
Il fanciullin' che plora e geme
Ed allor che più ei teme,
Vien la madre a consolar.
Va dunque a cenni del cielo,
Adempi or di Minerva il zelo.

3. Aria

Parti pur e con dolore
Lasci a noi dolente il core.
La patria goderaï,
A dover la servirai;
Varchi or di sponda in sponda,
Propizi vedi il vento e l'onda.

4. Recitatief

Tuo saver al tempo e l'età
constrasta,
Virtù e valor solo a vincer basta;

Ma chi gran ti farà più che non
fusti, Ansbaca,
piena di tanti Augusti.

5. Aria

Ricetti gramezza e pavento,
Qual nocchier, placato il vento,

‘Più non teme o si scolora,
Ma contento in su la prora’
Va cantando in faccia al mar.’

Hij weet niet wat verdriet is
die afscheid neemt van zijn vriend
en niet sterft.
Het jongetje dat huilt en kreunt
en wanneer hij het bangst is,
komt zijn moeder hem troosten.
Ga dus af op de tekenen van de
hemel, voldoe nu aan Minerva's
ijver.

Vertrek maar en met verdriet
laat je ons het hart vol pijn.
Je verheugt je om het vaderland,
Je zal het naar behoren dienen.
Je vaart nu van oever naar oever,
je ziet gunstige wind en golven.

Je kennis komt niet overeen met
tijd en leeftijd,
alleen al kracht en moed zijn
voldoende om te overwinnen.
Maar wie kan je groter maken dan
je al was, Ansbach,
vol met zoveel aanzienlijken.

Je heelt verdriet en angst,
Zoals de stuurman, als de wind is
geluwd,
‘Niet meer vreest of verbleekt,
Maar tevreden op de voorplecht’
Staat te zingen in het aangezicht
van de zee.’

J. S. Bach BWV 204
Ich bin in mir vergnügt

1726-1727

1. Recitatief

Ich bin in mir vergnügt, ein ander
mache Grillen,
Er wird doch nicht damit den Sack
noch Magen füllen!

Bin ich nicht reich und groß, nur
klein von Herrlichkeit,
Macht doch Zufriedensein in mir
erwünschte Zeit.

Ich rühme nichts von mir: ein Narr
rührt seine Schellen;
Ich bleibe still vor mich:
verzagte Hunde bellen.

Ich warte meines Tuns
und lass auf Rosen gehn,
Die müßig und darbei in großem
Glücke stehn.

Was meine Wollust ist,
ist, meine Lust zu zwingen,
Ich fürchte keine Not, frag nichts
nach eitlen Dingen.

Der gehet nach dem Fall in Eden
wieder ein
Und kann in allem Glück auch
irdisch selig sein.

2. Aria

Ruhig und in sich zufrieden
Ist der größte Schatz der Welt.
Nichts genießt, der genießt,
Was der Erden Kreis umschließt,
Der ein armes Herz behält.

Ik ben tevreden in mezelf,
laat een ander zich maar zorgen
maken, daarmee kan hij noch zijn
zakken noch zijn maag vullen.

Ook al ben ik niet rijk en groot,
maar klein van aanzien,
toch neemt tevredenheid
bij mij de gewenste tijd in.

Ik beroem me op niets: het is een
nar die zijn bellen laat rinkelen;
ik blijf stil bij mezelf:
het zijn bange honden die blaffen.

Ik let goed op mijn handelen
en prijs diegenen gelukkig
die niets doen en daarbij
zeer gelukkig zijn.

Ik geniet ervan
om mijn lust te bedwingen;
ik vrees geen nood,
vraag niet om ijdele dingen.

Hij gaat na de val
het paradijs weer binnen
en kan onder alle omstandigheden
ook op aarde zalig zijn.

Rustig zijn en tevreden in zichzelf,
dat is de grootste schat ter wereld.
Niets geniet degene die geniet
van de inhoud van de wereld,
die een arm hart heeft.

3. Recitatief

Ihr Seelen, die ihr außer euch
Stets in der Irre lauft
Und vor ein Gut, das schattenreich,
Den Reichtum des Gemüts erkaufte;
Die der Begierden Macht gefangen
hält:

Durchsuchet nur die ganze Welt
Ihr sucht, was ihr nicht könnt
kriegen,
Und krieget ihrs, kanns euch nicht
vergnügen;
Vergnügt es, wird es euch betrügen
Und muss zuletzt wie Staub
zerfliegen.

Wer seinen Schatz bei andern hat,
Ist einem Kaufmann gleich,
Aus andrer Glücke reich.

Bei dem hat Reichtum wenig statt:
Der, wenn er nicht oft Bankerott
erlebt,
Doch solchen zu erleben in steten
Sorgen schwebt.
Geld, Wollust, Ehr Sind nicht sehr
In dem Besitztum zu betrachten,
Als tugendhaft sie zu verachten,
Ist unvergleichlich mehr.

4. Aria

Die Schätzbarkeit der weiten
Erden laß meine Seele ruhig sein.
Bei dem kehrt stets der Himmel
ein, dr in der Armut reich kann
werden.

O zielen, die buiten jezelf
steeds de weg kwijtraken
en voor duistere goederen
betalen met de rijkdom van je hart;
die gevangen zitten in de macht
van de begeerte:

doorzoek de hele wereld maar!
Jullie zoeken wat je niet kunt
krijgen,
en als je het krijgt, doet het je geen
plezier;
doet het je wél plezier, dan zal het
je bedriegen
en uiteindelijk moet het als stof
vervliegen.

Wie zijn schat bij anderen heeft,
lijkt op een koopman
die rijk is door de lotgevallen van
anderen.

Van rijkdom is nauwelijks sprake
bij hem die, als hij al niet vaak
failliet gaat,
toch altijd bezorgd is dat dat wél
gaat gebeuren.
Geld, lust, eer
moet je niet willen bezitten,
het is oneindig veel beter
om ze deugdzaam te verachten.

Alle schatten van de wijde aarde
laten mijn ziel koud.
De hemel neemt steeds zijn intrek
bij hem die in zijn armoede rijk
kan zijn.

5. Recitatief

Schwer ist es zwar,
viel Eitles zu besitzen
Und nicht aus Liebe drauf, die
strafbar, zu erhitzen;
Doch schwerer ist es noch,
Dass nicht Verdruss und Sorgen
Zentnern gleicht,
Eh ein Vergnügen, welches leicht
Ist zu erlangen,
Und hört es auf,
So wie der Welt und ihrer
Schönheit Lauf,
So folgen Zentner Grillen drauf.
In sich gegangen, in sich gesucht,
Und sonder des Gewissens Brand
Gen Himmel sein Gesicht
gewandt,
Da ist mein ganz Vergnügen,
Der Himmel wird es fügen.
Die Muscheln öffnen sich, wenn
Strahlen darauf schießen,
Und zeigen dann in sich die
Perlenfrucht:
So suche nur dein Herz dem
Himmel aufzuschließen,
So wirst du durch sein göttlich
Licht ein Kleinod auch empfangen,
Das aller Erden Schätze nicht
Vermögen zu erlangen.

6. Aria

Meine Seele sei vergnügt,
Wie es Gott auch immer fügt.
Dieses Weltmeer zu ergründen,
Ist Gefahr und Eitelkeit,
In sich selber muß man finden
Perlen der Zufriedenheit.

Weliswaar is het moeilijk
om veel ijdel goed te bezitten
en niet verhit te raken
uit liefde daarvoor, die strafbaar is;
maar het is nog moeilijker
als ergernis en zorgen niet
loodzwaar lijken,
maar eerder een genoeg, dat
gemakkelijk verkrijgbaar is,
en als het ophoudt,
zoals het verloop van de wereld
en van haar schoonheid,
dan volgen loodzware zorgen.
Bij mezelf naar binnen gaan,
in mezelf zoeken,
en zonder een brandend geweten
mijn gezicht naar de hemel keren,
dat is al mijn vreugde,
de hemel zal ervoor zorgen.
De schelpen gaan open als er
stralen op vallen,
en tonen dan de parelvrucht in hun
binnenste:
zo moet je proberen
je hart voor de hemel te openen,
zo zal je door zijn goddelijke licht
ook een kleinood ontvangen
dat de schatten van de hele wereld
niet kunnen verwerven.

Laat mijn ziel zich verheugen,
hoe God het ook beschikt.
Deze wereldzee doorzoeken
is gevaarlijk en ijdel,
in jezelf moet je
parels van tevredenheid vinden.

7. Recitatief

Ein edler Mensch ist
Perlenmuscheln gleich,
In sich am meisten reich, Der
nichts fragt nach hohem Stande
Und der Welt Ehr mannigfalt;
Hab ich gleich kein Gut im Lande,
Ist doch Gott mein Aufenthalt.

Was hilfts doch, viel Güter suchen
Und den teuren Kot, das Geld;
Was ists, auf sein' Reichtum
pochen:
Bleibt doch alles in der Welt!

Wer will hoch in Lüfte fliehen?
Mein Sinn strebet nicht dahin;
Ich will nauf in Himmel ziehen,
Das ist mein Teil und Gewinn.

Nichtes ist, auf Freunde bauen,
Ihrer viel gehn auf ein Lot.
Eh wollt ich den Winden trauen
Als auf Freunde in der Not.

Sollte ich in Wollust leben
Nur zum Dienst der Eitelkeit,
Müsst ich stets in Ängsten
schweben
Und mir machen selbsten Leid.

Alles Zeitliche verdirbet,
Der Anfang das Ende zeigt;
Eines lebt, das andre stirbet,
Bald den Untergang erreicht.

Een edel mens lijkt op
parelschelpen,
in zichzelf het rijkst,
hij vraagt niet om een hoge stand
of om allerlei wereldse eer;
ook al heb ik hier geen landgoed,
God is mijn verblijfplaats.

Wat loont het veel goederen na te
jagen en dat dure slijk, het geld;
waarom zou je je op je rijkdom
beroemen:
alles blijft immers in de wereld!

Wie wil nou boven alles uitstijgen?
Mijn geest streeft daar niet naar;
ik wil naar de hemel opstijgen,
dat is mijn deel en mijn winst.

Op vrienden bouwen is zinloos ,
aan velen van hen heb je niets.
Ik zou eerder de wind vertrouwen
dan op vrienden in de nood.

Als ik in wellust zou leven
louter ten dienste van de ijdelheid,
dan zou ik steeds bang moeten zijn
en mezelf leed aandoen.

Al het tijdelijke gaat te gronde,
het begin laat het einde al zien;
het ene leeft, het andere sterft,
bereikt al snel de ondergang.

8. Aria

Himmliche Vergnügbarkeit,
Welches Herz sich dir ergibt,
Lebet allzeit unbetrübet
Und genießt der güldnen Zeit.
Göttliche Vergnügbarkeit,
Du, du machst die Armen reich
Und dieselben Fürsten gleich,
meine Brust bleibt dir geweiht
Göttliche Vergnügbarkeit.

Hemelse tevredenheid,
wie zich aan jou overgeeft
leeft altijd onbezorgd
en geniet van de gouden tijd.
Goddelijke tevredenheid,
jij maakt de armen rijk
en gelijk aan vorsten,
mijn hart blijft jou toegewijd,
goddelijke tevredenheid.

Anastasia Terranova, sopraan

Studeerde Magna cum laude af in haar geboorteplaats Palermo en vervolgde haar studie bij de Schola Cantorum Basiliensis. In 2018 behaalde zij daar haar diploma. Vanaf 2013 heeft zij zich toegelegd op de authentieke uitvoeringspraktijk van muziek van de Renaissance tot de Romantiek.

Vanaf 2019 volgt een Master aan het Conservatorium van Amsterdam, waar zij studeert bij Xenia Meijer. Gedurende haar studie heeft zij vele master klassen gevolgd bij diverse, zeer gerenommeerde, zangers.

Sinds 2015 heeft Anastasia's carrière een enorme vlucht genomen in heel Europa: zij maakt deel uit van het ensemble La Pedrina (CH) en werkt incidenteel met verschillende andere ensembles, waaronder Bernvocal, Suono Spirito (CH), Opalescences (FR), Ensemble Locatelli (IT).

In Nederland zong zij als solist bij de uitvoering van Mozarts Grote Mis in C door het Sweelinckbarok Orkest o.l.v. Jos van Veldhoven.

orkest SBCT**concertmeester:**

Evelyn Tjon en Fa

2e viool

Philip Dingenen

altviool:

Miriam Verbist

cello:

Marieke Langkamp

hobo

Rutger Relker

Adrie van Beuden

traverso

Willemijn van Baar

contrabas:

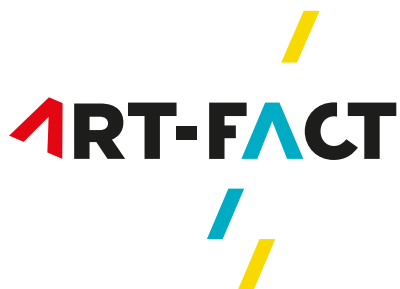
Evert Jan Wever

continuo

Eelco Kooiker

Rienk Bakker, dirigent

studeerde aan de conservatoria van Zwolle, Straatsburg en Antwerpen. Behaalde in 2011 het masterdiploma orgel en kerkmuziek. Volgde drie maal de Kurt Thomas Cursus voor koordirigenten en voltooide in 2016 'met grote onderscheiding' de masteropleiding koordirectie. Tijdens zijn studie zong hij regelmatig in (semi-) professionele ensembles.

Stichting Jacques de Leeuw

Rabobank

Steun goede doelen met 2^e hands boeken van

Boekenschop

Bredaseweg 256
5038 NM Tilburg

www.boekenschop.nl
Tel: 06-83219358

Jazeker. De Hypotheker.

Kaasshop Heyhoef

Heyhoefpromenade 85

5043 RB Tilburg

Tel: 013-5712943

info@kaasshopheyhoef.nl

www.kaasshopheyhoef.nl

De kaas- en notenspecialist van Tilburg en omstreken

Volgende uitvoering: 10 oktober 2021:

zie voor meer informatie

www.bachcantates.nl